

02.06.2017

DÜNYA EKONOMİK FORUMU
KÜRESEL REKABETÇİLİK ENDEKSİ
2016-2017 BASKISI

DÜNYA EKONOMİK FORUMU KÜRESEL REKABET ENDEKSİ

Rekabet edebilirlik, bir ülkenin verimlilik düzeyini belirlemeye yarayan bir dizi kurum, politika ve faktör olarak tanımlanabilir. Küresel Rekabet Endeksi rekabet edebilirliği ve verimliliği belirleyen unsurları farklı ağırlıklı ortalamalar ortaya koyarak yansıtmaktadır. Çalışmanın asıl amacı, ülkelerin verimlilik düzeyini belirleyen etmenleri ortaya koyup, o ülkenin güçlü ve zayıf yanlarını ortaya çıkarmak ve politika yapıcılara yol gösterebilmektir.

Dünya Ekonomik Forumu (WEF), 2005 yılından bu yana rekabet edebilirlikle ilgili analizini Küresel Rekabet Endeksine dayandırmaktadır. Bu endeks, ulusal rekabet edebilirliğin mikroekonomik ve makroekonomik temellerini ölçen kapsamlı bir araçtır.

WEF, ülkelerin kalkınmışlık düzeylerini; üretim faktörleri odaklı ekonomiler, verimlilik odaklı ekonomiler ve yenilik odaklı ekonomiler olmak üzere üç kategoriye ayırmaktadır. Buna bağlı olarak endeks, üç alt endeks başlığı altında toplanmış 12 bileşenden oluşmaktadır.

Temel gereksinimler başlığı altındaki; kurumsal yapı temasında kamu kurumlarına ve özel firmalara ilişkin 21 gösterge; altyapı temasında ulaştırma, elektrik ve telefon altyapısına ilişkin 9 gösterge, makroekonomik durum temasında 5 gösterge, sağlık ve ilköğretim temasında 10 gösterge yer almaktadır.

Verimlilik arttırıcılar başlığı altında; yüksek eğitim ve öğretim temasında eğitimin nitel durumu, kalitesi ve iş başında eğitime ilişkin 8 gösterge, mal piyasasının etkinliği temasında rekabete ilişkin 16 gösterge, işgücü piyasasının etkinliği temasında esneklik ve yeteneklerin etkin kullanımına ilişkin 10 gösterge, finans piyasasının gelişmişliği temasında etkinlik, dürüstlük ve güvenilirliğe ilişkin 8 gösterge, teknolojik hazırlık temasında teknolojiye hazır olma ve internet kullanımına ilişkin 7 gösterge, piyasa büyüklüğü temasında yurtiçi ve yabancı piyasa büyüklüğüne ilişkin 4 gösterge bulunmaktadır.

Yenilik ve gelişmişlik faktörleri başlığı altında; iş gelişmişliği temasında 9 gösterge ve AR-GE yenilik temasında 7 gösterge izlenmektedir.

Küresel rekabet endeksinde toplam 114 gösterge temel alınmaktadır.

Son yayımlanan çalışmada 138 ülke kapsamıştır. Raporun yayımlandığı web sitesinde ülke bazında başlık, tema ve gösterge detayında grafik ve tablo gösterimleri ile aynı detayda skor ve sıralamalar sunulmaktadır. Ayrıca endeks kapsamındaki ülkelerin durumunu renklendirmeler vasıtasıyla gösteren interaktif bir harita da mevcuttur. Alt endeks değerleri, göstergelerin aritmetik ortalaması alınarak hesaplanmaktadır. Bileşen değerleri, 1 ile 7 arasında bir puan (1 en kötü, 7 en iyi) alacak biçimde

yapılanmıştır. Alt endekslerden genel endeks değerinin hesaplanması için ise ülkelerin bulunduğu gelişmişlik düzeyine göre farklı endeks ağırlıkları kullanılmaktadır.

KÜRESEL REKABETÇİLİK ENDEKSİ

Temel Gereksinimler	Verim Arttırıcılar	Yenilik Ve Gelişmişlik Faktörleri
<ul style="list-style-type: none"> •Kurumlar •Altyapı •Makroekonomik Çevre •Sağlık ve İlköğretim	<ul style="list-style-type: none"> •Yükseköğrenim ve İşbaşı eğitim •Mal Piyasası Verimliliği •İş Gücü Piyasası Verimliliği •Finansal Piyasa Gelişimi •Teknolojik Hazırlık •Pazar Büyüklüğü	<ul style="list-style-type: none"> •İş Dünyasının Yetkinliği •İnovasyon

2017 yılında yayımlanan son endekste Türkiye bir önceki endekse göre 138 ülke arasında dört basamak gerileyerek 55. sırayı almıştır

TEMEL BULGULAR

- Uluslararası ticarete korumacılığın artması büyüme ve refahı tehdit etmektedir.
- Parasal genişleme, rekabet gücü yüksek olan ülkelerde rekabet gücünün düşük olduğu ülkelere göre büyümeye daha olumlu etkide bulunmuştur.
- Gelişmekte olan ekonomilerin öncelikleri değişmektedir; güncellenmiş iş uygulamaları ve inovasyona yatırım, en az altyapı, beceriler ve etkin pazarlar kadar önemli hale gelmektedir.
- İsviçre, Singapur ve A.B.D. dünyanın en rekabetçi ülkeleri olarak yerini korumuş olup, Hindistan da 16 basamak tırmanarak yükselen ekonomiler arasında en üst sırada yer almıştır.

Dünya Ekonomik Forumu tarafından açıklanan 2016 -2017 Küresel Rekabetçilik Raporu'nun sonuçlarına göre rekabet gücü sıralamasında yer alan 138 ülke arasında ilk üç sırayı bu sene de İsviçre, Singapur ve ABD aldı. Rekabet gücünde ilk 10 sırayı paylaşan ülkeler şunlardır:

REKABET GÜCÜNDE İLK 10 SIRAYI PAYLAŞAN ÜLKELER

İlk 10 Ülke	Küresel Rekabetçilik Endeksi 2016'ya Göre Sıralama (138 ülke)	Küresel Rekabetçilik Endeksi 2015'e Göre Sıralama (140 ülke)
İsviçre	1	1
Singapur	2	2
ABD	3	3
Hollanda	4	5
Almanya	5	4
İsveç	6	9
İngiltere	7	10
Japonya	8	6
Hong Kong	9	7
Finlandiya	10	8

Avrupa ülkeleri ekonomileri sıralamada ilk 10'a hâkim olmaya devam ederken, İspanya bir puan yükseliş göstererek 32. sıraya yükselmiş, İtalya bir puan düşerek 44. olmuş, Yunanistan ise 5 basamak geri giderek 86. sırada yer almıştır. Euro bölgesinin ikinci büyük ekonomisi olan Fransa bir basamak tırmanarak 21. olmuştur.

Çin 28. Sıradaki yerini bu yıl da koruyarak BRICS ülkesi ekonomilerinin en yükseği olarak sıralamada yerini almıştır. Hindistan ise 16 basamak yükselerek 39. sıraya yerleşmiştir. Hem Rusya hem de Güney Afrika iki sıra yükselerek sırasıyla 43. ve 47. olmuş, sadece Brezilya altı sıra düşerek 81. sırada yer almıştır.

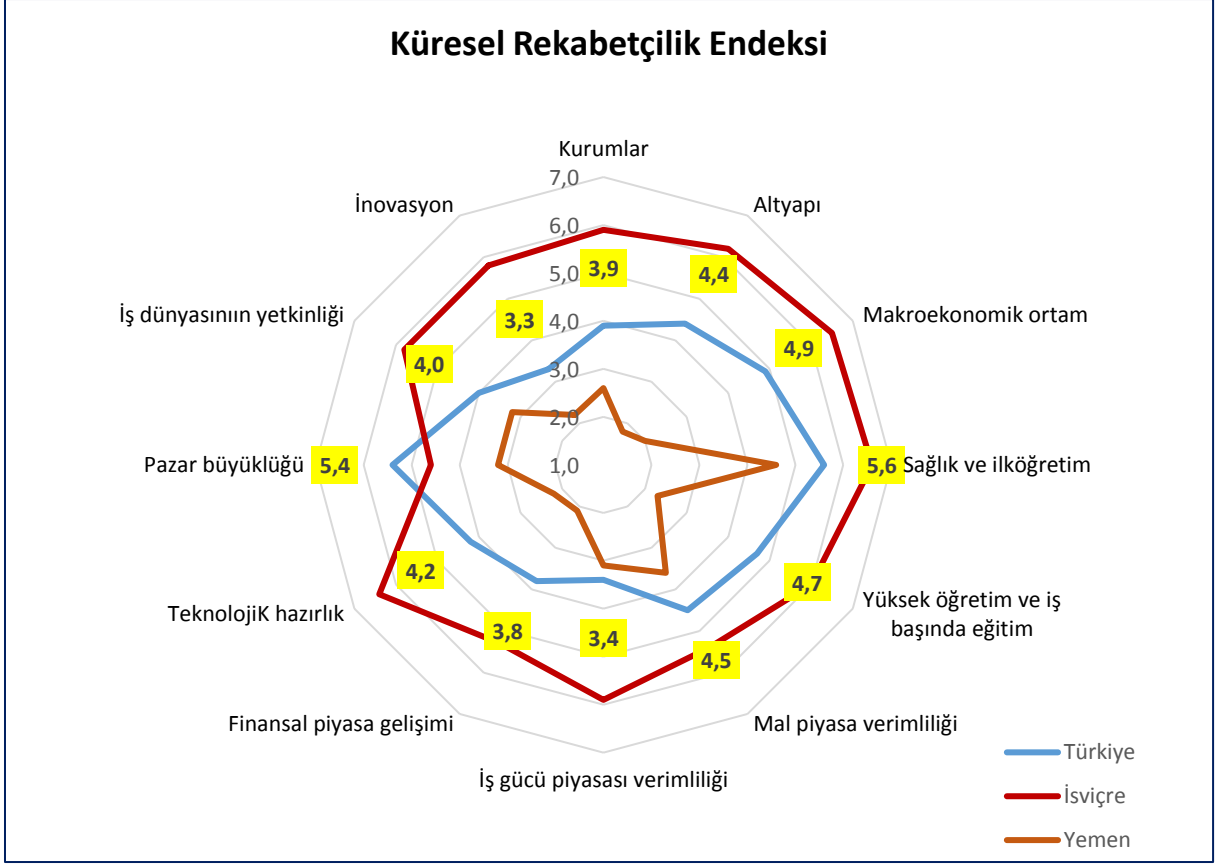
TÜRKİYE DEĞERLENDİRMESİ

Raporda Türkiye ile ilgili değerlendirmelere gelince; Türkiye'nin 2015 itibariyle satın alma gücü paritesine göre 733,6 milyar ABD dolarlık bir GSYİH büyüklüğüne, kişi başına düşen 9437,4 ABD dolarlık bir gelire, Türkiye'nin GSYH'sinin dünya toplamında %1.40'lık bir paya sahip olduğu hatırlatılmaktadır.

ANAHTAR GÖSTERGELER, 2015

Nüfus (milyon)	77,7
GSYİH (milyar)	733,6
Kişi Başı GSYİH (dolar)	9437,4
GSYİH (% dünya)	1,4

2016-2017 DÖNEMİ KÜRESEL REKABETÇİLİK ENDEKSİ (TÜRKİYE)

2016-2017 dönemi Küresel Rekabetçilik Endeksi hesaplamalarına göre Türkiye 138 ülke arasında 55. sıradadır. (İlgili veriler Temmuz 2016 tarihi öncesine dayanmaktadır). Türkiye bir önceki yıl 140 ülke arasında 51. ondan önceki yılda ise 144 ülke arasında ise 45. sırada konumlanmıştır. Son iki yılda olduğu gibi Küresel Rekabetçilik Endeksi'nin içinde bulunan bileşenler arasında en iyi performans 17. sırada yerini koruyan Pazar Büyüklüğü kaleminde gösterilmektedir. Son iki yılda en ağır düşüş **Mali Piyasaların Gelişmişliği, İnovasyon, Kurumsal Yapılanma, Sağlık ve İlköğretim ve Mal Piyasalarının Etkinliği** endekslerinde gerçekleşmiştir. Geçtiğimiz yıllara göre en belirgin yükseliş ise **Makroekonomik Ortam** endeksinde gerçekleşmiş olup Altyapı, Yükseköğretim ve İşbaşında Eğitim endekslerinde de 5 basamak artış meydana gelmiştir.

Raporda, komşu ülkelerin istikrarsız jeopolitik durumu ve göç baskıları (Suriyeli mültecilerin yüzde 56'sının Türkiye'de kayıtlı olduğu hatırlatılmaktadır) göz önüne alındığında ülke ekonomisinin esnek olduğu vurgulanmıştır. Daha dinamik bir iş ortamı yaratmak için, mal piyasalarında etkinliğin artması gerektiği ve ülkenin küresel değer zincirlerinde yükselmesine yardımcı olması için, yenilik ekosistemini geliştirecek yatırımlara ihtiyaç olduğu belirtilmiştir. Kamu kurumlarının daha etkin ve saydam olması için reformlara gereksinim olduğu da vurgulanmıştır.

Aşağıdaki tablo, Küresel Rekabetçilik Endeksi'nin hesaplanmasında kullanılan ana bileşenlerde Türkiye'nin yerini göstermektedir.

**KÜRESEL REKABETÇİLİK ENDEKSİ'NİN HESAPLANMASINDA KULLANILAN
ANA BİLEŞENLERDE TÜRKİYE'NİN YERİ**

Rekabetçilik Endeksi Bileşeni	138 Ülke Arasında Türkiye'nin Sıralaması (2016)	140 Ülke Arasında Türkiye'nin Sıralaması (2015)	144 Ülke Arasında Türkiye'nin Sıralaması (2014)
Kurumlar	74	75	64
Altyapı	48	53	51
Sağlık ve İlköğretim	79	73	69
Yükseköğretim ve İşbaşında Eğitim	50	55	50
Mal Piyasalarının Etkinliği	52	45	43
Pazar Büyüklüğü	17	16	16
İnovasyon	71	60	56
İş Gücü Piyasaları	126	127	131
Makroekonomik Ortam	54	68	58
Mali Piyasaların Gelişmişliği	82	64	58
Teknolojik Hazırlık	67	64	55
İş Dünyasının Yetkinliği	65	58	50

Rapordaki en dikkat çekici noktalardan birisi de Türkiye'nin iddialı teşvik programına sahip olduğu inovasyon başlığında son iki yılda görülen değer kaybıdır. Türkiye 2014 yılında inovasyon kategorisinde 56. Sıra iken, 2016-2017 yılı rekabet endeksi raporunda 15 basamak gerilemiştir. Teknolojik hazırlık başlığında da yine inovasyona olduğu gibi bir düşüş görülmektedir.

Raporda Türkiye için öneriler şu şekilde sıralanmıştır;

- **Önceki yıllara göre yükseköğretim bileşeninde artış olmasına rağmen, yetenekli iş gücünün kurulabilmesi için eğitim kalitesinin artırılması ve iş başı eğitimine yatırım yapılması gerekmektedir.**
- **Esnekliği artırmak ve yetenekleri daha verimli kullanmak için işgücü piyasasındaki zayıf noktalar acilen yapısal reformlar yoluyla ele alınmalıdır. ,**
- **Daha dinamik bir iş ortamı yaratmak için yerli rekabetin geliştirilmesi gerekmektedir.**
- **Ülkenin küresel değer zincirini yükseltecek sağlam bir inovasyon ekosistemi geliştirmek için yatırımlara ihtiyaç vardır.**
- **Bilimsel araştırma kurumlarının düşen kalitesi (103) acilen reformlarla yükseltilmelidir.**
- **Kamu kurumlarını daha verimli ve şeffaf hale getirmek için reformlara da ihtiyaç duyulmaktadır.**

TÜRKİYE KÜRESEL REKABETÇİLİK ENDEKSİ DETAYLARI

TEMEL GEREKSİNİMLER

Türkiye temel gereksinimler ana kategorisinden 4,7 puan alarak bu kategoride 56. olmuştur.

Alt Endeks 1: Kurumlar

Kurumsal ortam; bireyler, firmalar ve devletin etkileşim içinde bulunduğu yasal ve idari çerçeve tarafından belirlenmektedir. Sağlam ve adil bir kurumsal ortamın önemi ekonomik kriz boyunca daha da belirgin hale gelmiştir. Kurumların kalitesi yatırım kararlarını ve üretim organizasyonunu etkilediğinden rekabetçilik ve büyüme üzerinde kuvvetli bir etkisi vardır. Piyasalara ve özgürlüklere yönelik devletin tutumu ve devletin işlemlerinin etkinliği de çok önemlidir. Aşırı bürokrasi ve kırtasiyecilik, hukuki düzenlemelerin fazlalığı, yolsuzluk, şeffaflığın bulunmaması gibi hususların önemli ekonomik maliyetleri vardır ve ekonomik gelişme sürecini yavaşlatırlar. Ayrıca ekonomi literatürü kamusal ve özel kuruluşların refahı artırma sürecindeki konumlarına özellikle önem vermektedir. Son küresel finansal krizde ortaya çıkan sayısız skandal da denetim ve raporlamanın, yolsuzluğun önlenmesi için şeffaflığın, iyi yönetimin, sürdürülebilir yatırımcı ve tüketici güveninin öneminin altını çizmiştir.

ENDEKS	SIRA		SKOR	
	2016	2017	2016	2017
1.KURUMLAR	75	74	3,8	3,9
A. KAMU KURUMLARI	73	78	3,8	3,8
1.Mülkiyet Hakları	61	77	4,2	4,1
<i>Mülkiyet Hakları</i>	53	62	4,4	4,4
<i>Fikri Mülkiyet Haklarının Korunması</i>	82	95	3,7	3,7
2.Etik ve Yolsuzluk	59	50	3,6	3,9
<i>Kamu Fonlarının Dağıtımı</i>	54	38	3,7	4,3
<i>Politikacılara Güven</i>	76	74	2,8	2,9
<i>Düzensiz Ödemeler ve Güven</i>	52	55	4,2	4,3
3.Kamuya Müdahale	102	100	2,9	3,0
<i>Yargı Bağımsızlığı</i>	107	107	3,2	3,1
<i>Hükümet Kararlarındaki Yanlılık</i>	84	80	2,9	2,9
4.Kamu Sektörü Performansı	63	72	3,7	3,5
<i>Devlet Harcamalarının İsrafı</i>	38	38	3,7	3,7
<i>Yönetmeliklerin Düzenlenmesi</i>	65	71	3,5	3,4
<i>Anlaşmazlıkların Çözümünde Yasal Çerçevenin Etkinliği</i>	76	96	3,5	3,1
<i>Politikacıların Şeffaflığı</i>	41	47	4,4	4,5
5.Güvenlik	85	87	4,4	4,4
<i>Terörün İşletmelere Maliyeti</i>	112	119	4,5	4,1
<i>Suç ve Şiddetin Maliyetleri</i>	61	76	4,8	4,5
<i>Organize Suç</i>	69	77	4,9	4,8
<i>Polis Hizmetlerinin Güvenilirliği</i>	103	68	3,6	4,3
B. ÖZEL KURUMLAR	73	72	4,1	4,1
1.Kurumsal Etik	99	93	3,6	3,6
<i>Firmaların etik Davranışları</i>	99	93	3,6	3,6
2.Hesap Verebilirlik	55	57	4,6	4,6
<i>Denetim Ve Raporlama Standartlarının Gücü</i>	82	82	4,4	4,3
<i>Şirket Yapılarının Etkinliği</i>	74	57	4,7	5,0
<i>Hissedarların Paylarının Korunması</i>	66	82	4,1	3,9
<i>Yatırımcının Korunması</i>	13	20	6,9	6,8

Alt Endeks 2: Altyapı

Altyapı Gelişen ve etkin bir altyapı, ekonomik faaliyetin seviyesini belirleyen önemli bir faktör olması nedeniyle ekonominin verimli işlemesi için kritik öneme sahiptir. İyi altyapı, bölgeler arasındaki mesafenin etkisini azaltır. Ulusal pazarı düşük maliyet ile birbirine bağlar ve diğer ülke ve bölgelerle ticareti kolaylaştırır. Ayrıca, altyapı ağlarının kalitesi ekonomik gelişmeyi önemli biçimde etkiler ve birçok açıdan gelir eşitsizliğini ve fakirliği azaltır. Verimli taşıma türleri, girişimcilerin, mallarını ve hizmetlerini güvenli ve zamanında almalarını sağlar, ayrıca çalışanların en uygun işlere yönelik hareketlerini kolaylaştırır. Geniş iletişim ağları bilgi akışının hızlı ve serbestçe gerçekleşmesini sağlar. Ekonomilerin iş dünyasının engelsiz şekilde çalışmasını sağlayacak olan kesintiden ve kıtlıktan uzak elektrik arzını temin etmesi de hayati önem taşımaktadır. Son olarak bütünleşik ve yaygın telekomünikasyon ağı iş dünyasına hızlı ve ucuz bilgi akışını sağlayarak sahip olunabilecek tüm bilginin elde edilmesini mümkün kılarak ekonomik etkinliği artıracaktır.

ENDEKS	SIRA		SKOR	
	2016	2017	2016	2017
2.ALTYAPI	53	48	4,4	4,4
A. ULAŞIM ALTYAPISI	23	22	4,9	5,0
Altyapı Kalitesi	33	29	4,9	5,0
Kara Yollarının Kalitesi	36	28	4,9	5,0
Demiryolu Altyapı Kalitesi	53	55	3,1	3,0
Liman Altyapı Kalitesi	53	52	4,5	4,5
Hava Taşımacılığı Altyapı Kalitesi	33	29	5,3	5,4
B. ELEKTRİK VE TELEFON ALTYAPISI	84	87	3,9	3,8
Elektrik Tedariki Kalitesi	80	84	4,5	4,4
Mobil-Cep telefonu Abonelikleri	103	101		
Sabit Telefon Hatları	68	69		

Alt Endeks 3: Makroekonomik Ortam

Makroekonomik istikrar iş dünyası için önemli olduğu gibi, ülkenin rekabetçiliği açısından da önemlidir. Hükümet, geçmişte aldığı borçlar nedeniyle yüksek faiz ödemeleri yapmak zorundaysa hizmetlerini verimli bir biçimde yerine getiremez. Enflasyon oranları yüksekse, firmalar verimli bir biçimde çalışamaz. Kısacası, makroekonomi istikrarlı değilse ekonomi sürdürülebilir bir biçimde büyüyemez. Makroekonomik yapının önemi son zamanlarda bazı Avrupa ülkelerinin IMF yardımlarına başvurması ve bazı Avro Bölgesi ülkelerinin de borçlarını ödeyememesi sonucu oldukça dikkat çekmiştir. Bu alt endeks sadece ülkelerin borçlarını nasıl çevireceğini değil aynı zamanda makroekonomik istikrar için gereken ve birbirleri ile ilişki içinde olan bir dizi göstergiyi de içermektedir.

ENDEKS	SIRA		SKOR	
	2016	2017	2016	2017
3.MAKROEKONOMİK ORTAM	68	54	47	4,9
Devlet Bütçe Dengesi (65)	40	23	-1,5	-1,0
GSMH	103	94		
Enflasyon	128	121	8,9	7,7
Devlet Borçları	45	27		
Ülke Kredi Notu		98		

Alt Endeks 4: Sağlık ve İlköğretim

Sağlıklı bir işgücü bir ülkenin rekabetçiliği ve üretkenliği için hayati derecede önemlidir. Hasta olan çalışanlar potansiyellerine göre verimsiz çalışırlar. Sağlık durumunun zayıf olması işletmeler için maliyet

unsurudur. Sağlığa ilave olarak, bu alt endekste ülke insanına sağlanan temel eğitimin niceliği ve niteliği de dikkate alınmıştır. Zira, temel eğitim, her bir bireyin verimliliğini yükseltir. Temel eğitim eksikliği çeken kişiler ancak basit işlemleri yerine getirmekte ve ileri teknolojiye adapte olmakta sorun yaşamaktadır. Bu da bir ülkenin rekabetçiliği için oldukça önemli unsurlarından yenilikçilik alt endeksini de olumsuz etkilemektedir. Uzun 10 dönemde bu kritik alanlara ayrılan kaynaklarda ve bu kaynakların kullanımında ortaya çıkan zorlukların bertaraf edilmesi önemlidir.

ENDEKS	SIRA		SKOR	
	2016	2017	2016	2017
4.SAĞLIK VE İLKÖĞRETİM	73	79	5,7	5,6
A. SAĞLIK	65	58	6,5	6,6
<i>Sıtma vakaları (100.000 kişide)</i>	1	9	0	0,1
<i>Sıtmanın ekonomik etkileri</i>	7	7	6,2	6,2
<i>Tüberküloz vakaları(100.000 kişide)</i>	44	42	20,0	18,0
<i>Tüberkülozun ekonomik etkileri</i>	49	49	6,1	6,1
<i>HIV prevalansı (% yetişkin nüfus)</i>	1	1	-	<0,1
<i>Bebek ölümleri (1.000 kişide canlı doğum)</i>	81	65	16,5	11,6
<i>Yaşam beklentisi (yıl)</i>	56	62	75,2	75,2
B. İLKÖĞRETİM	83	96	4,8	4,6
<i>İlköğretimin kalitesi</i>	100	105	3,3	3,1
<i>İlköğretim kayıt oranı</i>	62	86	94,9	92,9

VERİM ARTTIRICILAR

Türkiye verim arttırıcılar kategorisinde 4,3 puan alarak 53. olmuştur.

Alt Endeks 5: Yükseköğretim ve İşbaşı Eğitim

Bugünün küreselleşen dünyası, değişen şartlara ve üretim sisteminin artan ihtiyaçlarına hızlı bir biçimde uyum sağlayan çalışanları gerekli kılmaktadır. Bu alt endekste, orta ve yükseköğretime kayıt oranları ile verilen eğitimin iş dünyası tarafından değerlendirilmesine yer verilmiştir. Birçok ülkede ihmal edilen sürdürülebilir mesleki eğitim de çalışanların niteliklerini artırma yönünden ayrıca bu alt endekste de göz önünde bulundurulmuştur

ENDEKS	SIRA		SKOR	
	2016	2017	2016	2017
5.YÜKSEKÖĞRETİM VE İŞBAŞI EĞİTİM	55	50	4,6	4,7
A. EĞİTİM ORANI	32	17	6,1	6,8
<i>Orta öğretim kayıt oranı</i>	83	45	86,1	100,3
B. EĞİTİM KALİTESİ	95	104	3,7	3,6
<i>Eğitim sisteminin kalitesi</i>	92	104	3,3	3,2
<i>Matematik ve Fen eğitiminin kalitesi</i>	103	107	3,3	3,3
<i>Yönetim okullarının kalitesi</i>	106	112	3,7	3,6
<i>Okullarda internet erişimi</i>	62	79	4,4	4,1
C. İŞBAŞI EĞİTİM	80	97	3,9	3,8
<i>Uzmanlaşmış eğitim hizmetlerinin yerelde bulunabilirliği</i>	65	95	4,2	4,0
<i>Personel Eğitimi</i>	102	101	3,6	3,5

Alt Endeks 6: Mal Piyasası Etkinliği

Sağlıklı bir piyasa rekabeti, piyasa etkinliğini ilerletme açısından önemlidir. Malların değişimi için en iyi ortamın sağlanabilmesi için, piyasaya yönelik devlet müdahalesinin minimum düzeyde olması gerekir. İç ve dış piyasalarda sağlıklı bir rekabet, pazar etkinliğinin sağlanması ve verimli, piyasanın talepleri ile uyumlu bir yapının oluşturulması açısından önemli bir yere sahiptir. Son dönemde dünyanın karşı karşıya kaldığı ekonomik kriz ekonomilerin dünya çapında birbirlerine olan bağımlılıklarının ve büyümenin dünya ticaretinin serbestliği ile yakın ilişkisinin altını çizmiştir. Müdahaleci uygulamaların ekonomik aktivitelerin toplulaştırılıp kümelenmesinde yıpratıcı bir etkiye neden olduğu gözler önüne serilmiştir. Piyasa etkinliği ayrıca tüketici bilinci gibi başka etmenlerle de ilişkilidir. Örneğin, kültürel veya tarihi nedenler bazı ülkelerdeki tüketicilerin talep yapısını etkileyebilmektedir. Bu gibi hususlar firmaları daha yenilikçi ve müşteri odaklı olmaya yönlendirerek rekabetçilik açısından avantaj sağlamaktadır.

ENDEKS	SIRA		SKOR	
	2016	2017	2016	2017
6. MAL PİYASASI ETKİNLİĞİ	45	52	4,5	4,5
A. REKABET	51	60	4,7	4,6
1.YERLİ REKABET	42	53	4,7	4,6
<i>Yerel Rekabetin Yoğunluğu</i>	10	12	5,9	5,9
<i>Pazara Hâkimiyet</i>	44	54	3,9	3,8
<i>Anti-tekel Politikasının Etkinliği</i>	34	41	4,3	4,1
<i>Verginin Yatırım Teşviklerine Etkisi</i>	77	73	3,5	3,6
<i>İşletme Açma Prosedürleri</i>	76	94	7,0	8
<i>İşletme Açmak İçin Gereken Gün Sayısı</i>	36	46	6,5	7,5
<i>Tarım Politikası maliyetleri</i>	87	88	3,7	3,5
2.YABANCI REKABET	91	86	4,3	4,4
<i>Tarife Dışı Engellerin Yaygınlığı</i>	42	44	4,5	4,6
<i>Ticaret Tarifeleri</i>	72	76	5,4	6,0
<i>Yabancı Mülkiyetin Yaygınlığı</i>	94	102	4,2	4,1
<i>Gümrük İşlemlerinin Yükü</i>	82	74	3,8	4,1
<i>İthalat(% GSYH)</i>	100	104	32,9	39,1
B. TALEP KOŞULLARININ KALİTESİ	38	44	4,3	4,3
<i>Müşteri Odaklılık</i>	36	39	5,1	5,1
<i>Alıcıların Özelliği</i>	57	66	3,5	3,4

Alt Endeks 7: Emek Piyasası Etkinliği

Emek piyasasının etkinliği ve esnekliği, işçileri en verimli oldukları alanlara sevk etmek açısından önemlidir. Emek piyasalarında işçilerin bir ekonomik faaliyetten diğerine daha hızlı ve düşük maliyetle kaydırılabilmesini sağlayacak esnekliğe sahip olmalıdır. Arap 11 ülkelerinde son dönemde yaşanan genç işsizliğindeki artış tüm bölgeyi etkilemiş ve sosyal sonuçlara neden olmuştur. Başarılı bir işgücü piyasasında; işçi ve işveren ilişkisinin sağlıklı olması, kişilerin yeteneklerine uygun alanlarda çalıştırılması, iş ortamında kadın erkek eşitliğinin sağlanması gibi faktörler de önem kazanmaktadır.

ENDEKS	SIRA		SKOR	
	2016	2017	2016	2017
7. EMEK PİYASASI ETKİNLİĞİ	127	126	3,5	3,4
A. ESNEKLİK	111	111	4,1	4,0
<i>İşçi-İşveren İlişkilerinde İşbirliği</i>	112	119	3,9	3,8
<i>Ücret Belirleme Esnekliği</i>	52	62	5,2	5,1
<i>İşe Alım-ve İşten Çıkarma Uygulamaları</i>	78	93	3,7	3,5
<i>Vergilendirmenin Çalışma Hayatına Etkisi</i>	85	67	3,7	3,9
B. KAYNAKLARIN VERİMLİ KULLANIMI	131	125	2,8	0,44
<i>Ödeme ve Verimlilik</i>	86	94	3,8	3,7
<i>Profesyonel Yönetime Güven</i>	70	81	4,2	4,0
<i>Kaynakları Kullanma Ve Korumada Ülkenin Kapasitesi</i>	84	89	3,3	3,2
<i>Kadınların İşgücüne Katılımı</i>	128	125	0,44	0,44

Alt Endeks 8: Finansal Piyasa Gelişimi

Mevcut ekonomik kriz, ekonomik faaliyetler için sağlam ve iyi işleyen bir finans sektörünün merkezi rolünü öne çıkarmıştır. Etkili bir finans sektörü, ülke vatandaşlarınca tasarruf edilen kaynakların en üretken biçimde kullanımını ve dışarıdan sağlanan kaynakların en verimli alanlara yönlendirilmesini sağlar. Finansal piyasaların sağlıklı işlemesi kaynakların politik olarak ilişkili olduğu noktalara değil girişimcilğe ve yatırımlara en uygun alanlara yönlendirilmesini sağlayarak en yüksek beklenen getirinin elde edilmesini sağlar. Uygun bir risk değerlendirmesi finansal piyasaların gücü açısından önemli bir bileşendir.

ENDEKS	SIRA		SKOR	
	2016	2017	2016	2017
8.FİNANSAL PİYASA GELİŞİMİ	64	82	3,9	3,8
A. VERİMLİLİK	44	63	3,8	3,7
<i>Finansal Hizmetlerin İş Dünyasının İhtiyaçlarını Karşılama</i>	34	60	5,2	4,4
<i>Finansal Hizmetlerin Maliyetleri</i>	36	97	4,9	3,4
<i>Yerel sermaye Piyasası Yoluyla Finansman</i>		54		3,8
<i>Kredilere Erişim</i>	60	60	3,7	4,1
<i>Girişimci Sermayesi</i>	93	78	2,5	2,7
B. GÜVENİLİRLİK VE GÜVEN	84	94	4,0	3,9
<i>Bankaların Sağlamlığı</i>	51	55	5,3	5,2
<i>Menkul Kıymetler Borsası Düzenlemeleri</i>	65	80	4,2	4,1
<i>Yasal Haklar Endeksi</i>	93	97	3,0	3,0

Alt Endeks 9: Teknolojik Hazırlık

Bugünün küreselleşen dünyasında firmalar için rekabet etmek ve zenginleşmek bakımından teknoloji artan biçimde öneme sahiptir. Teknolojik gelişmişlik üretkenliğini artırmak amacıyla hangi ekonomilerin yeni teknolojilere geçiş yaptığını ortaya koyar.

ENDEKS	SIRA		SKOR	
	2016	2017	2016	2017
9.TEKOLOJİK HAZIRLIK	64	67	4,1	4,2
A. TEKNOLOJİYİ BENİMSEME	45	57	5,0	4,7
<i>En Son Teknolojilerin Kullanımı</i>	55	62	5,0	4,9
<i>Firma Düzeyinde Teknoloji Kullanımı</i>	36	48	5,2	4,8
<i>Doğrudan Yabancı Yatırımı ve Teknoloji Transferi</i>	52	64	4,7	4,5
B. BİLGİ VE HABERLEŞME TEKNOLOJİSİ	70	73	3,2	3,6
<i>İnternet Kullanıcıları(% nüfus)</i>	70	71	3,2	53,7
<i>Sabit Geniş Bantlı İnternet Aboneleri(100.000 kişi)</i>	61	61	11,7	12,4
<i>İnternet Bant Genişliği (kb/s)</i>	62	59	42,9	59,0
<i>Mobil Abonelikleri(100.000 kişi)</i>	69	71	42,7	50,9

Alt Endeks 10: Pazar Büyüklüğü

Büyük piyasalar firmaların ölçek ekonomisinden istifade etmesine izin verdiği için, piyasanın büyüklüğü üretkenliği etkiler. Küreselleşme çağında uluslararası piyasalar, özellikle de küçük ülkeler için, yerel piyasaların ikamesi haline gelmiştir. Piyasa büyüklüğünün ölçümünde hem iç hem de dış talebe yer verilmiş olup, böylece ihracat çeşitli ülkelerin ve coğrafi bölgelerin (Avrupa Birliği gibi) de hakkı teslim edilmiştir.

ENDEKS	SIRA		SKOR	
	2016	2017	2016	2017
10.PAZAR BÜYÜKLÜĞÜ	16	17	5,4	5,4
<i>Yurtiçi Pazar Büyüklüğü Endeksi</i>	14	16	5,3	5,3
<i>Dış Piyasa Büyüklüğü Endeksi</i>	26	26		
<i>GSYH</i>	17	17		
<i>İhracat</i>	109	97		

YENİLİK VE GELİŞMİŞLİK FAKTÖRLERİ

Türkiye bu kategoride 3,6 puan alarak 65. sıraya yerleşmiştir.

Alt Endeks 11: İş Dünyasının Yetkinliği

Şüphesiz ki, gelişmiş işletme uygulamaları mal ve hizmet üretiminde daha yüksek bir etkinliğin oluşmasına olanak sağlamaktadır. İş dünyası gelişmişliği birbiri ile ilişkili olan 2 iki kavram ile ilgilidir: (a) ülkenin tüm iş ağlarının kalitesi, (b) tek tek firmaların faaliyetleri ve stratejileri.

ENDEKS	SIRA		SKOR	
	2016	2017	2016	2017
11.İŞ DÜNYASININ YETKİNLİĞİ	58	65	4,1	3,6
<i>Yerel Tedarikçi Miktarı</i>	27	41	4,9	4,7
<i>Yerel Tedarikçi Kalitesi</i>	49	48	4,5	4,6
<i>Küme Geliştirme Durumu</i>	52	57	3,9	3,8
<i>Rekabet Avantajı</i>	103	106	3,0	2,9
<i>Değer Zinciri Genişliği</i>	63	64	3,8	3,8
<i>Uluslararası Dağıtımın Kontrolü</i>	41	65	4,1	3,8
<i>Üretim Sürecinin Gelişmişliği</i>	43	48	4,3	4,2
<i>Pazarlama Kapsamı</i>	66	92	4,4	4,1
<i>Yetki Devrine İsteklilik</i>	87	86	3,6	3,6

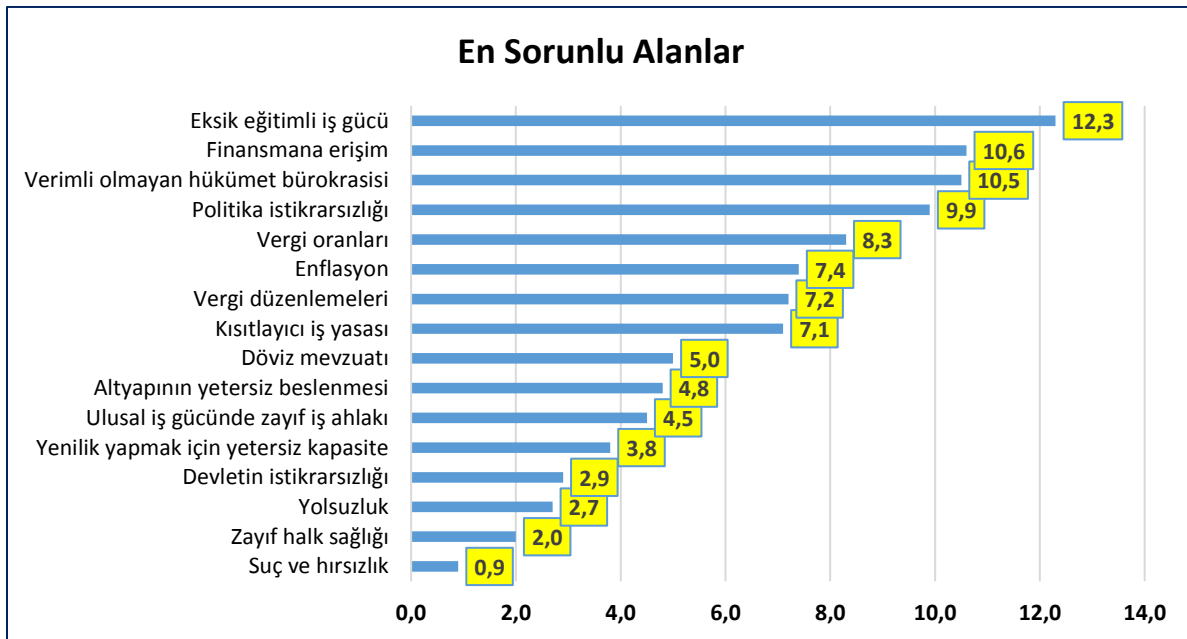
Alt Endeks 12: İnovasyon

Rekabet edebilirliğin son alt endeksi yenilikçiliktir. Kurumların iyileştirilmesi, altyapının yapılması, makroekonomik istikrarsızlığın azaltılması ya da beşeri sermayenin iyileştirilmesi sayesinde ciddi kazanımlar elde edilebilir, ancak tüm bu faktörler nihayetinde azalan bir verim sağlayacaktır. Uzun vadede yaşam kalitesi sadece teknolojik inovasyon sayesinde artırılabilir.

ENDEKS	SIRA		SKOR	
	2016	2017	2016	2017
12.İNOVASYON	60	71	3,4	3,3
Yenilik Kapasitesi	83	75	3,8	4,1
Bilimsel Araştırma Kurumlarının Kalitesi	82	103	3,6	3,3
Ar-Ge Harcamaları	79	70	3,1	3,3
Ar-Ge'de Üniversite Sanayi İşbirliği	61	63	3,7	3,5
İleri Teknoloji Ürünler Alımı	39	62	3,7	3,4
Bilim İnsanı ve Mühendislerin Varlığı	50	49	4,2	4,3
Patent Başvuruları(milyon nüfus başına)	42	42	7,5	9,2

İŞ YAPMAYA ENGEL FAKTÖRLER

Dünya Ekonomik Forumu'nun her yıl Küresel Rekabetçilik Raporu'nda açıklanmak üzere uyguladığı iş yapmada en sorunlu alanların firma yöneticilerine sorulduğu Yönetici Görüşleri Anketi'ne 2007 yılında, yani kriz öncesinde ve 2016 yılında verilen cevapları karşılaştıran Rapor, küresel krizin dünya çapında iş yapabilmeye yeni engeller doğurduğunu gözler önüne sermiştir.

Raporda vurgu yapılan en önemli değişim krizin bir sonucu olarak finansmana erişimde firmaların bu dönemde çok daha fazla sıkıntı yaşar hale gelmesidir.

Raporda krizle risk algıları değişen ve daha sıkı düzenlemelere yönelen bankacılık sektörünün finansman sağlamada daha ihtiyatlı bir tavır takındığı belirtilmektedir. Finansmana erişim geliştirmekte olan ekonomilerde 2007 yılında üçüncü sorunlu alan iken 2016 yılında ikinci sıraya yükselmiştir. Benzer şekilde, kriz ile birlikte hükümetlerin borç ve bütçe açıklarını kapama arayışı içerisinde yeni veya artan vergiler gibi tasarruf tedbirlerine yönelmesi hem gelişmiş hem gelişmekte olan ülkelerdeki firmalar açısından vergilerin de sorunlu alanlar listesinde tırmanışa geçmesine neden olmuştur.

Dünya Ekonomik Forumunun raporunda Türkiye’de iş yapmaya engel alanlar ortaya konulmuştur. Buna göre ekonomik büyümenin ve gelişmenin önündeki en temel etken eksik eğitilmiş iş gücü olarak tespit edilmiştir. Aşağıdaki tablodan da görüleceği üzere finansmana erişim, bürokratik süreçler, istikrarsız politikalar ülkede iş yapmaya engel faktörlerdendir.